

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

Підпис ПРАВА Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політичний аналіз

Назва дисципліни

Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність – С2 Політологія

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Політологія

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС; **Шифр дисципліни** – ОФП.06

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл фахової підготовки)

Факультет – Міжнародних відносин і права

Кафедра – Міжнародної комунікації та політології

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	2	5.0	150	66	32	-	-	34	84	-	-	-	+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Політологія», за спеціальністю С2 Політологія

Робоча програма складена

Підпис(и) автор(ів)

канд. політ. наук, доц. Ольга ЗАСЛАВСЬКА

Науковий ступінь, вчене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри Міжнародної комунікації та політології

Протокол від 29. 08 2025 № 1 . Зав. кафедри Ольга ЗАСЛАВСЬКА

Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова вченої ради факультету

Підпис

Юрій МУДРИК

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький, 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	Міжнародної комунікації та політології		Ольга ЗАСЛАВСЬКА

3 Пояснювальна записка

Дисципліна «Політичний аналіз» є однією із обов'язкових дисциплін і займає провідне місце у фаховій підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, очної (денної) (далі – денної) форми здобуття вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Політологія» в межах спеціальності С2 «Політологія».

Пререквізити — ОЗП.02 Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою, ОЗП.03 Демократичне врядування.

Кореквізити – ОФП.08 Переддипломна практика, ОФП.09 Кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньої програми дисципліна сприяє забезпеченню:

компетентностей: ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій. ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ФК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів. ФК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. ФК05. Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу. ФК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. ФК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні. УК01. Усвідомлення можливостей і викликів глобальної демократії та відмінностей світоглядного мислення соціальних спільнот різних цивілізаційних локацій, а також особливостей і еволюції формування політичних цінностей у різних типах політичних режимів на національному, регіональному та глобальному рівнях.

програмних результатів навчання: ПРН01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту. ПРН02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань. ПРН04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень. ПРН06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів. ПРН09. Аналізувати й комплексно оцінювати функціонування публічної політики, політичних інститутів і процесів на національному, регіональному та глобальному рівнях з урахуванням особливостей політичного мислення соціальних спільнот різних цивілізаційних локацій.

Мета дисципліни. Формування у здобувачів вищої освіти систематизованих знань про сутність та потенціал застосування прикладного аналізу політичних явищ, процесів та ситуацій, вироблення у студентів навичок практичного аналізу політики за допомогою широкого арсеналу дослідницького та аналітичного інструментарію.

Предмет дисципліни. Предметом дисципліни є методологічні основи, техніки та інструменти прикладного політичного аналізу, які використовуються для діагностики, оцінки, прогнозування та розробки рекомендацій щодо політичних явищ, процесів та поведінки акторів у сучасному політичному середовищі.

Завдання дисципліни. Надати студентам систематизовані знання щодо теоретичних та методологічних засад політичного аналізу та сформувати практичні навички проведення політичного аналізу.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен *володіти* професійною термінологією та основними знаннями про способи і методи проведення політичного аналізу; *застосовувати* принципи та процедури первинної обробки інформації та *визначати* складові емпіричної бази політичного аналізу; *ідентифікувати та критично оцінювати* ключові властивості політичного світу як основу для об'єктивного аналізу; *застосовувати* широкий спектр дослідницьких та аналітичних інструментів для збору, обробки та інтерпретації даних; *розробляти прогнози* щодо розвитку політичних ситуацій; *готувати* аналітичні звіти і рекомендації для прийняття управлінських рішень.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	Лекції	Семінарські заняття	СРС
Тема 1. Теоретичні основи політичного аналізу. Особливості політичного аналізу як дослідницького підходу	4	4	8
Тема 2. Становлення політичного аналізу у науці та практиці	4	4	8
Тема 3. Політичний світ і його властивості	4	4	8
Тема 4. Джерела інформації та етапи аналітичної роботи зі збору інформації	4	4	8
Тема 5. Основні методи у політичному аналізі	10	10	36
Тема 6. Політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація	4	4	8
Тема 7. Підготовка аналітичного звіту та прийняття управлінських рішень.	2	4	8
Разом	32	34	84

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи політичного аналізу. Особливості політичного аналізу як дослідницького підходу Заняття 1. Сутність політичного аналізу. Місце політичного аналізу серед інших дисциплін. Функції політичного аналізу. Принципи політичного аналізу. Літ.: [1]; [2]; [5]; [11].	2
2	Тема 1. Теоретичні основи політичного аналізу. Особливості політичного аналізу як дослідницького підходу Заняття 2. Ситуаційна, стратегічна та ціннісна складові політичного аналізу. Особливості політичного аналізу. Літ.: [1]; [2]; [5]; [11].	2
3	Тема 2. Становлення політичного аналізу у науці та практиці Заняття 1. Передумови становлення політичного аналізу. Дж. Сінклер, Ф. Ле Плей, Г. Мейх'ю, Ч. Буту, Л. Ловел. Професіоналізація політичного аналізу. Становлення політичного аналізу як окремої сфери науки. П. Абурден, Т. Адорно, Р. Арон, Д. Белл, З. Бжезинський, А.Вілдавскі, Д. Веймер, А. Вайнінг, Р. Даль, М. Гайдеггер, Д. Істон, Г. Ласуелл, Л. Мемфорд, Дж. Нейсбіт. Перші мозкові центри. Літ.: [1]; [2]; [5]; [23]; [24]; [26].	2
4	Тема 2. Становлення політичного аналізу у науці та практиці Заняття 2. Можливості політичного аналізу та прогнозування у політичних курсах XX століття, зокрема у розробці економічної та оборонної політики держав. Професійна політична орієнтація у соціальних дисциплінах. Передумови становлення та особливості функціонування політичного аналізу в Україні. Літ.: [1]; [2]; [18]; [23]; [24]; [26].	2
5	Тема 3. Методологічні основи політичного аналізу. Політичний світ і його властивості Заняття 1. Складність (комплексність), множина, різноманіття, ієрархія та системність як структурні властивості політичного світу. Проблема "невидимості" політичного світу та його символізація. Принцип "історичності" (присутності минулого в теперішньому) в політичному аналізі. Контекстуальний аналіз та принцип укоріненості (включеності). Літ.: [1]; [2]; [5]; [29].	2
6	Тема 3. Методологічні основи політичного аналізу. Політичний світ і його властивості Заняття 2. «Самодетермінація» політичного, проблема суб'єктності («human agency») і теорія раціонального вибору. Присутність	2

	«майбутнього» (перспективних цілей) в теперішньому . Дискретність (гетерогенність) та наділеність значеннями політичного світу. Управління ризиками: підвищена невизначеність і внутрішня напруженість політичного світу. Літ.: [1]; [2]; [5]; [29].	
7	Тема 4. Джерела інформації та етапи роботи зі збору інформації Заняття 1. Поняття та значення інформації у політичній аналітиці. Джерела інформації. Формування вибірки і критерії оцінки інформації. Літ.: [1]; [2]; [5]; [11].	2
8	Тема 4. Джерела інформації та етапи роботи зі збору інформації Заняття 2. Завдання і мета моніторингу у визначенні джерел інформації. Поняття, види та режими моніторингу інформації. Висунення гіпотез і техніка їх відпрацювання. Літ.: [1]; [2]; [5]; [11].	2
9	Тема 5. Основні методи у політичному аналізі Заняття 1. Специфіка методів у політичному аналізі та прогнозуванні. Загальнонаукові методи та апарат логіки у політичному аналізі та прогнозуванні. Статистичні дослідження, пошук та накопичення даних. Заочні методи групових експертних оцінювань. Метод «Дельфі» та специфіка його застосування у прогнозних розробках. Метод ПАТЕРН у політології . Літ.: [1]; [2]; [3]; [14].	2
10	Тема 5. Основні методи у політичному аналізі Заняття 2. Метод експертних оцінок. Фокус-групи як метод прикладних політичних досліджень Літ.: [1]; [2]; [3]; [4].	2
11	Тема 5. Основні методи у політичному аналізі Заняття 3. Аналіз та дослідження документів. Контент-аналіз. 17 цілей контент-аналізу за Б.Берельсоном. Літ.: [1]; [2]; [3]; [16].	2
12	Тема 5. Основні методи у політичному аналізі Заняття 4. Івент-аналіз. Інформаційна база івент-аналізу. Аналіз політичних ситуацій. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4].	2
13	Тема 5. Основні методи у політичному аналізі Заняття 5. Сутність і основні елементи SWOT аналізу. Роль SWOT-аналізу в діяльності політичних лідерів і партій. Приклад проведення SWOT-аналізу. Літ.: [3];[17]; [19]; [31]; [32].	2
14	Тема 6. Політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація Заняття 1.	2

	Сутність політичного прогнозування. Принципи політичного прогнозування. Гносеологічні особливості прогнозованої діяльності. Класифікація прогнозів. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]; [12]; [13]; [14].	
15	Тема 6. Політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація Заняття 2. Основні методи та етапи прогнозування. Метод моделювання. Класифікація моделей. Метод мозкової атаки. Процес генерації ідей. Метод колективної експертної оцінки та його етапи. Метод побудови сценаріїв. Екстраполяція. Інтерполяція та інші релевантні методи політичного прогнозування. Етапи здійснення прогнозів. Літ.: [2]; [3]; [4]; [12]; [13]; [21].	2
16	Тема 7. Підготовка аналітичного звіту та прийняття управлінських рішень. Заняття 1. Структуру аналітичного звіту. Види аналітичних документів. Технічне завдання на аналітику. Сутність політичного рішення. Схеми прийняття політичних рішень: Г. Лассуелла, К. Паттона та Д. Савіки, Д. Веймера та А. Вайнінга, К.Смірнова. Ухвалення рішення в умовах ресурсних обмежень. Типи і методи ухвалення політичних рішень. Центри ухвалення рішень та особи, що приймають рішення. Стейкхолдери. Літ.: [2]; [3]; [4]; [5]; [28]; [29].	2
Разом		32

5.2 Зміст семінарських занять

Перелік семінарських занять

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи політичного аналізу. Особливості політичного аналізу як дослідницького підходу Заняття 1. Сутність політичного аналізу. Місце політичного аналізу серед інших дисциплін. Функції політичного аналізу. Принципи політичного аналізу. Літ.: [1]; [2]; [5]; [11].	2
2	Тема 1. Теоретичні основи політичного аналізу. Особливості політичного аналізу як дослідницького підходу Заняття 2. Ситуаційна, стратегічна та ціннісна складові політичного аналізу. Особливості політичного аналізу. Літ.: [1]; [2]; [5]; [11].	2
3	Тема 2. Становлення політичного аналізу у науці та практиці Заняття 1. Передумови становлення політичного аналізу. Дж. Сінклер, Ф. Ле Плей, Г. Мейх'ю, Ч. Буту, Л. Ловел. Професіоналізація політичного аналізу. Становлення політичного аналізу як окремої сфери науки. П. Абурден, Т. Адорно, Р. Арон, Д. Белл, З. Бжезинський, А.Вілдавскі, Д. Веймер, А. Вайнінг, Р. Даль, М. Гайдеггер, Д. Істон, Г. Ласуелл, Л. Мемфорд, Дж. Нейсбіт. Перші мозкові центри. Літ.: [1]; [2]; [5]; [23]; [24]; [26].	2
4	Тема 2. Становлення політичного аналізу у науці та практиці Заняття 2. Можливості політичного аналізу та прогнозування у політичних курсах XX століття, зокрема у розробці економічної та оборонної політики держав. Професійна політична орієнтація у соціальних дисциплінах. Передумови становлення та особливості функціонування політичного аналізу в Україні. Літ.: [1]; [2]; [5]; [23]; [24]; [26].	2
5	Тема 3. Методологічні основи політичного аналізу. Політичний світ і його властивості Заняття 1. Складність (комплексність), множина, різноманіття, ієрархія та системність як структурні властивості політичного світу. Проблема "невидимості" політичного світу та його символізація. Принцип "історичності" (присутності минулого в теперішньому) в політичному аналізі. Контекстуальний аналіз та принцип укоріненості (включеності). Літ.: [1]; [2]; [18]; [29].	2
6	Тема 3. Методологічні основи політичного аналізу. Політичний світ і його властивості Заняття 2. «Самодетермінація» політичного, проблема суб'єктності («human agency») і теорія раціонального вибору. Присутність	2

	«майбутнього» (перспективних цілей) в теперішньому . Дискретність (гетерогенність) та наділеність значеннями політичного світу. Управління ризиками: підвищена невизначеність і внутрішня напруженість політичного світу. Літ.: [1]; [2]; [5]; [29].	
7	Тема 4. Джерела інформації та етапи роботи зі збору інформації Заняття 1. Поняття та значення інформації у політичній аналітиці. Джерела інформації. Формування вибірки і критерії оцінки інформації. Літ.: [1]; [2]; [5]; [11].	2
8	Тема 4. Джерела інформації та етапи роботи зі збору інформації Заняття 2. Завдання і мета моніторингу у визначенні джерел інформації. Поняття, види та режими моніторингу інформації. Висунення гіпотез і техніка їх відпрацювання. Літ.: [1]; [2]; [5]; [11].	2
9	Тема 5. Основні методи у політичному аналізі Заняття 1. Специфіка методів у політичному аналізі та прогнозуванні. Загальнонаукові методи та апарат логіки у політичному аналізі та прогнозуванні. Статистичні дослідження, пошук та накопичення даних. Заочні методи групових експертних оцінювань. Метод «Дельфі» та специфіка його застосування у прогнозних розробках. Метод ПАТЕРН у політології . Літ.: [1]; [2]; [3]; [14].	2
10	Тема 5. Основні методи у політичному аналізі Заняття 2. Метод експертних оцінок. Фокус-групи як метод прикладних політичних досліджень Літ.: [1]; [2]; [3]; [4].	2
11	Тема 5. Основні методи у політичному аналізі Заняття 3. Аналіз та дослідження документів. Контент-аналіз. 17 цілей контент-аналізу за Б.Берельсоном. Літ.: [1]; [2]; [3]; [16].	2
12	Тема 5. Основні методи у політичному аналізі Заняття 4. Івент-аналіз. Інформаційна база івент-аналізу. Аналіз політичних ситуацій. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4].	2
13	Тема 5. Основні методи у політичному аналізі Заняття 5. Сутність і основні елементи SWOT аналізу. Роль SWOT-аналізу в діяльності політичних лідерів і партій. Приклад проведення SWOT-аналізу. Літ.: [3];[17]; [19]; [31]; [32].	2
14	Тема 6. Політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація Заняття 1.	2

	Сутність політичного прогнозування. Принципи політичного прогнозування. Гносеологічні особливості прогнозованої діяльності. Класифікація прогнозів. Літ.: [1]; [2]; [3]; [4]; [12]; [13]; [14].	
15	Тема 6. Політичний прогноз: сутність, принципи, класифікація Заняття 2. Основні методи та етапи прогнозування. Метод моделювання. Класифікація моделей. Метод мозкової атаки. Процес генерації ідей. Метод колективної експертної оцінки та його етапи. Метод «Делфі» та його особливості. Метод побудови сценаріїв. Екстраполяція. Інтерполяція та інші релевантні методи політичного прогнозування. Етапи здійснення прогнозів. Літ.: [2]; [3]; [4]; [12]; [13]; [21].	2
16	Тема 7. Підготовка аналітичного звіту та прийняття управлінських рішень. Заняття 1. Структуру аналітичного звіту. Види аналітичних документів. Технічне завдання на аналітику. Літ.: [2]; [3]; [4]; [5]; [28]; [29].	2
17	Тема 7. Підготовка аналітичного звіту та прийняття управлінських рішень. Заняття 2. Сутність політичного рішення. Схеми прийняття політичних рішень: Г. Лассуелла, К. Паттона та Д. Савіки, Д. Веймера та А. Вайнінга, К.Смірнова. Ухвалення рішення в умовах ресурсних обмежень. Типи і методи ухвалення політичних рішень. Центри ухвалення рішень та особи, що приймають рішення. Стейкхолдери. Літ.: [2]; [3]; [4]; [5]; [28]; [29].	2
Разом		34

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи здобувача вищої освіти

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до семінарських занять, виконанні практичних індивідуальних завдань тощо. До послуг студентів сторінка у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни, необхідні матеріали з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

Зміст самостійної роботи студентів

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 1 з Т1.	4
2	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 2 з Т1.	4
3	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 1 з Т2.	4
4	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 2 з Т2. Отримання і початок виконання індивідуального завдання.	4
5	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 1 з Т3.	4
6	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 2 з Т3.	4
7	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 1 з Т4.	4
8	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 2 з Т4.	4
9	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 1 з Т5.	8
10	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 2 з Т5.	7
11	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 3 з Т5.	7
12	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 4 з Т5.	7
13	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 5 з Т5.	7
14	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 1 з Т6.	4
15	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 2 з Т6. Підготовка до презентації результатів виконання індивідуального завдання.	4
16	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 1 з Т7.	4
17	Опрацювання навчальної літератури, підготовка до семінарського заняття 2 з Т7.	4
Разом		84

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (словесні, наочні з використанням візуалізації); семінарські заняття (інтерактивні методи (дискусія), методи проблемного навчання, метод кейсів), самостійна робота

(індивідуальні завдання). Сукупно, вони мають за мету сприяти оволодінню студентами спеціальною термінологією, а також набуття ними навичок аналізу та узагальнення й формулювання висновків із матеріалу, що розглядається.

7 Методи контролю

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти базується на аналізі знань і навичок та здійснюється відповідно до “Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті”.

Поточний контроль здійснюється під час аудиторних семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування теоретичного матеріалу;
- оцінювання доповідей;
- обговорення проблемних ситуацій;
- виконання індивідуальних завдань.

Оцінка на семінарському занятті складається з таких елементів: знання матеріалу теми; вміння обґрунтувати думку та оперувати основними категоріями; залучення до дискусій на семінарі; уміння відповідати на питання опонентів, лаконічність і аргументованість відповідей, оцінювання ефективності опанування навичками.

Передбачається виконання індивідуальних завдань. У модульному середовищі розміщено список завдань, з якого студент самостійно обирає одне. Під час оцінювання викладач звертає увагу на виконання всіх пунктів змісту завдання, обґрунтованість висновків та дотримання академічної доброчесності.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного, так і підсумкового контролів (іспиту). Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, *не допускається* до семестрового контролю поки не виконає весь обсяг, передбачений Робочою програмою для цього виду роботи. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу, встановленого для кожної структурної одиниці) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який *має* академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в онлайн режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до семінарського заняття (вивчення теоретичного матеріалу з теми, попередню підготовку до усного опитування, активно працювати на занятті, презентувати результати виконаних індивідуальних завдань, брати участь у дискусіях тощо.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене семінарське заняття студент зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами відповідей на семінарських заняттях. Виконання індивідуальних практичних завдань завершується

їх презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, плагіат (в т.ч. із використанням мобільних девайсів)). У разі виявлення плагіату в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності **не допускаються**.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (наприклад, Prometheus), які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів

Аудиторна робота								Самостійна робота		Семестровий контроль	Разом
Семінарські заняття (8 контрольних точок)								Індивідуальні завдання		Іспит	Сума балів
1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14	15-17	Т. 1-4	Т.5-6		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)											
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	24-40	60-100*
24-40								12-20		24-40	

Примітка : *За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її передати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання на семінарських заняттях

Оцінка, яка виставляється за роботу на семінарських, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при виконанні завдань.

Оцінювання індивідуальних завдань

Індивідуальне завдання здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням наведених у таблиці нижче критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів).

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні завдань. Як правило, оцінка

	«незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.
--	---

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного, так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів вищої освіти (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

***Примітка.** *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		

FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Сутність політичного аналізу. Місце політичного аналізу серед інших дисциплін.
2. Функції політичного аналізу.
3. Принципи політичного аналізу.
4. Ситуаційна, стратегічна та ціннісна складові політичного аналізу.
5. Особливості політичного аналізу.
6. Передумови становлення політичного аналізу. Дж. Сінклер, Ф. Ле Плей, Г. Мейх'ю, Ч. Буту, Л. Ловел.
7. Професіоналізація політичного аналізу.
8. Становлення політичного аналізу як окремої сфери науки. П. Абурден, Т. Адорно, Р. Арон, Д. Белл, З. Бжезинський, А.Вілдавські, Д. Веймер, А. Вайнінг, Р. Даль, М. Гайдеггер, Д. Істон, Г. Ласуелл, Л. Мемфорд, Дж. Нейсбіт.
9. Перші аналітичні центри.
10. Можливості політичного аналізу та прогнозування у політичних курсах ХХ століття, зокрема у розробці економічної та оборонної політики держав.
11. Професійна політична орієнтація політичного аналізу у соціальних дисциплінах.
12. Передумови становлення та особливості політичного аналізу в Україні.
13. Політичний світ і його властивості
14. Складність (комплексність), множина, різноманіття, ієрархія та системність як структурні властивості політичного світу.
15. Проблема "невидимості" політичного світу та його символізація.
16. Принцип "історичності" (присутності минулого в теперішньому) в політичному аналізі.
17. Контекстуальний аналіз та принцип укоріненості (включеності).
18. «Самодетермінація» політичного, проблема суб'єктності («human agency») і теорія раціонального вибору.
19. Присутність «майбутнього» (перспективних цілей) в теперішньому .
20. Дискретність (гетерогенність) та наділеність значеннями політичного світу.
21. Управління ризиками: підвищена невизначеність і внутрішня напруженість політичного світу.
22. Поняття та значення інформації у політичній аналітиці. Джерела інформації.
23. Формування вибірки і критерії оцінки інформації.
24. Завдання і мета моніторингу у визначенні джерел інформації.
25. Поняття, види та режими моніторингу інформації.

26. Висунення гіпотез і техніка їх відпрацювання.
27. Специфіка методів у політичному аналізі та прогнозуванні.
28. Загальнонаукові методи та апарат логіки у політичному аналізі та прогнозуванні.
29. Статистичні дослідження, пошук та накопичення даних.
30. Заочні методи групових експертних оцінювань. Метод «Дельфі» та специфіка його застосування у прогнозних розробках. Метод ПАТЕРН у політології .
31. Метод експертних оцінок.
32. Фокус-групи як метод прикладних політичних досліджень
33. Аналіз та дослідження документів.
34. Контент-аналіз.
35. 17 цілей контент-аналізу за Б.Берельсоном.
36. Івент-аналіз. Інформаційна база івент-аналізу.
37. Аналіз політичних ситуацій.
38. Специфіка методів у політичному аналізі та прогнозуванні.
39. Загальнонаукові методи та апарат логіки у політичному аналізі та прогнозуванні.
40. Статистичні дослідження, пошук та накопичення даних.
41. Метод експертних оцінок.
42. Фокус-групи як метод прикладних політичних досліджень
43. Аналіз та дослідження документів. Контент-аналіз. 17 цілей контент-аналізу за Б.Берельсоном.
44. Івент-аналіз. Інформаційна база івент-аналізу.
45. Аналіз політичних ситуацій.
46. Сутність і основні елементи SWOT аналізу. Роль SWOT-аналізу в діяльності політичних лідерів і партій.
47. Метод експертних оцінок. Індивідуальні та колективні методи експертної оцінки.
48. Сутність політичного прогнозування. Принципи політичного прогнозування. Гносеологічні особливості прогнозованої діяльності.
49. Класифікація прогнозів.
50. Основні методи та етапи прогнозування.
51. Метод моделювання.
52. Класифікація моделей. Метод мозкової атаки. Процес генерації ідей. Метод колективної експертної оцінки та його етапи. Метод побудови сценаріїв. Екстраполяція. Інтерполяція та інші релевантні методи політичного прогнозування.
53. Етапи здійснення прогнозів.
54. Структуру аналітичного звіту.
55. Види аналітичних документів.
56. Технічне завдання на аналітику.
57. Сутність політичного рішення.
58. Схеми прийняття політичних рішень: Г. Лассуелла, К. Паттона та Д. Савіки, Д.Веймера та А. Вайнінга.
59. Ухвалення рішення в умовах ресурсних обмежень.
60. Типи і методи ухвалення політичних рішень.

11 Навчально-методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни повністю і в достатній кількості забезпечений необхідними матеріалами, що розміщені в модульному середовищі для навчання Moodle. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=10100>

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проектор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

13 Рекомендована література

Основна

1. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. Пер. з англ. Київ: Основи, 2000. 243 с.
2. Вонсович С. Г. Політичний аналіз і прогноз: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 228 с.
3. Петренко І. І. Методи політичних досліджень. Навч. посібник. Київ: Норма права, 2023. 220 с.
4. Curini L., Franzese R. The SAGE Handbook of Research Methods in Political Science and International Relations. SAGE, 2020. 1332 p.
5. The Oxford Handbook of Contextual Political Analysis Get access Arrow. / ed. Robert Goodin, Charles Tilly. Oxford University Press, 2009. 882 p.

Додаткова

6. Бойко-Бойчук Л. Метод матриць: особливості застосування у політичних дослідженнях. Політичний менеджмент. 2008. № 1. С. 165–176.
7. Вайс К.Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики. Київ: Основи, 2000. 671 с.
8. Валецький О.Л. Державна політика в Україні: методологія аналізу, стратегія, механізми впровадження: монографія. Київ: НІСД, 2001. 242 с.
9. Ващенко К.О. Експертно-аналітичне забезпечення державної політики: навч.- метод. матеріали. Київ: НАДУ, 2013. 56 с.
10. Веймер Девід Л, Вайнінг Ейден Р. Аналіз політики: Концепції і практика. Пер. з англ. Київ: Основи, 2000. 654 с.
11. Гогвуд, Б., Ган, Л. Аналіз політики для реального світу. Пер. з англ. А Олійник; Наук ред. пер. В. Тертичка. Київ: Основи, 2004. 396 с.
12. Горбатенко В.П., Бутовська І.О. Політичне прогнозування: навч. посіб. Київ: МАУП, 2005. 152 с.
13. Горбатенко В.П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. Київ: Генеза, 2006. 395 с.
14. Горбатенко В., Петренко І. Метод «Делфі» та специфіка його застосування у прогнозних розробках. Політичний менеджмент. 2008. № 6. С. 174–182.
15. Грабовецький Б.Є. Методи експертних оцінок: теорія, методологія, напрямки використання: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2010. 171 с.
16. Іванов О. В. Класичний контент-аналіз та аналіз тексту: термінологічні та методологічні відмінності / О. В. Іванов // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. 2013. № 1045. С.69–73.
17. Заславська О.О., Посвістак О.А., Нижник Д.С. SWOT-аналіз як інструмент оцінки політичного потенціалу лідерів та партій. Національні інтереси України. 2025. № 5. С. 1338-1346.
18. Заславська О.О., Посвістак О.А., Налімова В.В. Властивості політичного поля: теоретичні засади політичного аналізу. Актуальні проблеми політики. 2025. № 75. С.43-49.
19. Кобець Ю. Використання матриці SWOT в аналізі політичних систем. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом*. 2022. № 1 (59). С. 37-41.

20. Кривошеїн В.В. Політична ризикологія: епістемологічний статус, предметна, сфера, аналітичні інструменти: монографія. Дніпро: Інновація, 2009. 316 с.
21. Матвієнко В.Я. Прогностика. Київ: Укр. Пропілеї. 2000. 520 с.
22. Мацієвський Ю. Деякі аспекти вивчення феномена політичної кризи у політичних дослідженнях. *Політичний менеджмент*. 2008. № 6. С. 16–23.
23. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики: навчальний посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2017. 304 с.
24. Пал Леслі А. Аналіз державної політики./ Пер. з англ.. І. Дзюб. Київ: Основи, 1999. 422 с.
25. Ржевська Н. Політичне та стратегічне прогнозування: суть і ознаки. *Політичний менеджмент*. 2011. № 6. С. 37–42
26. Романов В. Є. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Є. Романов, О. М. Рудік, Т. М. Брус. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 238 с.
27. Сектор безпеки і оборони України: стратегічне планування / Ф.В. Саганюк, М.М. Лобко, О.В. Устименко, А.К. Павліковський; за ред. Р.І. Тимошенка. Київ: Майстер книг, 2016. 248 с.
28. Телешун С.О., Баронін А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. Київ: Паливода, 2001. 112 с.
29. Теремко В.В. Прикладний політичний аналіз. *Прикладна політологія*: навч. посіб. / за ред. В.П. Горбатенка. Київ: Академія, 2008. С. 390–409.
30. Тертичка В. Державна політика: аналіз здійснення в Україні. Київ: Основи, 2002. 750 с.
31. Тимченко М.М. SWOT-аналіз політичної системи України в модернізаційній парадигмі. *Регіональні студії*. 2019. № 16, С. 93-96.
32. Ярош Я. Роль SWOT-аналізу в діяльності політичних партій. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2018. №1 (3). С. 80-85.
33. Dimova G. Political Uncertainty. A Comparative Exploration. Ibidem Press, 2024. 230 p.

14 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <https://library.khmnu.edu.ua/>
3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <https://elar.khmnu.edu.ua/home>
4. Відкриті он-лайн курси на освітній платформі PROMETEUS. Доступ до ресурсу: <https://prometheus.org.ua>.